

VIATA INDUSTRIALA

IPARIELETT

REVISTA SAPTAMÂNALA PENTRU APARAREA TUTUROR INTERESELEOR INDUSTRIALE
 ÁLTALANOS IPARI ÉRDEKÉKET SZOLGALO KÖZGAZDASAGI HETILAP

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industriși... 240.—
 Pentru orice societăți,
 bănci, mari întreprinderi,
 pe un an ..... 1000.—
 Exemplarul ..... Lei 5.—

Redactor responsabil și proprietar
ARPAD KÖRÖSI ÁRPÁD
 felelős szerkesztő és laptulajdonos

ELŐFIZETESI ARAK:

Iparosoknak 1 évre ..... 240.—
 Bankok, részvénytársasá-
 gok, gyárak és nagykeres-
 kedőknek ..... 1000.—
 Egyes szám ára ..... 5 lei

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Strada Regina Maria 11.

Conducătorii sunt pentru
 masse și nu massele pentru
 conducători!

Ai grije, meseriașule, pe
 cine ți-l alegi de șef!

A vezetők vannak a tömegért,
 nem a tömeg a vezetőért!

Vigyázz iparos, kit választasz
 vezérednek!

Deputatul meseriaș

Képviselő iparos

Aceste două cuvinte rezumă pe-
 leantregul toate dispozițiile noiei
 Constituții în privința micilor in-
 dustriși. Căci de fapt până azi
 noțiunea de meseriaș deputat era
 necunoscută la noi în țară. Trebuie
 să fim sinceri, afară doar de unul
 singur, tot parlamentul nu avea
 deputați mici industriși. Tocmai
 în cauza aceasta are pentru noi
 importanță atât de considerabilă
 faptul că pe baza noii Constitu-
 ții micii industriși vor fi repre-
 zentați în Parlament de către de-
 putați aleși dintre dâșii

Mici industriși deputat. Când
 pronunțăm sau când scriem aceste
 două cuvinte nu ne gândim la maie-
 suozitatea acestui post, ci la sar-
 cina, pe care o implică și respon-
 sabilitatea, pe care o aduce cu sine.
 Pufem și o mărturisim fără in-
 onjor că în timpul vechiului sistem
 parlamentar postul de deputat nu
 era altceva decât o sinecură, sau
 un mijloc pentru realizarea anumi-
 telor ținte politice.

Noua Constituție însă schimbă
 pe deantregul situația aceasta. În
 sensul prevederilor acesteia și ex-
 clus ca agricultorii să fie repre-
 zentați în Parlament de către un
 intelectual, un avocat de exemplu.
 Tot așa și micii industriși pot fi
 reprezentați numai de către mici
 industriși.

Încă nu cunoaștem prevederile
 noiei legi electorale și nu cunoaș-
 tem nici modul cum vor fi retri-
 buiți deputații, dar e neîndoios,
 dacă vor fi retribuiți, aceste sume nu
 vor fi date pentru asigurarea mini-
 mului de existență a deputaților, ci
 pentru a deștepta sârghița lor
 pentru a-i face să activeze cât mai
 onștiincios și mai intens pentru
 binele țării și a populației.

Dar să rămânem la discutarea
 retribuțiilor și a persoanei deputa-
 tor.

Știm din Constituție cine pot fi
 aleși deputați dintre micii industriși.
 Postul cade în sarcina meseriașilor
 și a organizațiilor lor, aceștia tre-
 buie să-l aleagă pe cel care e mai
 apt dintre toți pentru reprezenta-
 rea lor parlamentară și cari as-
 ultând numai de glasul conștiinței
 lor să ducă la bun sfârșit apărarea
 intereselor clasei lor.

Această persoană, care deci me-
 rită încrederea masselor micilor
 industriși, nu poate fi încâtușată de
 anșurile politice de partid, dar
 nici nu poate pune în teresele sale
 personale mai presus de interesele
 colectivității. Dar nu poate fi nici
 o persoană, care silește massele
 prin diferit machinații să-l aleagă.
 Tocmai în legătură cu această
 problemă am avea ceva de spus

organizațiilor micilor industriși. Ne
 putem ușor închipui că între diferi-
 tele organizații industriale să se
 isce neînțelegeri în privința per-
 soanei aceleia, care va reprezenta
 o branșă orecare în Parlament. Pe
 această chestiune s-ar putea isca
 lupte vehemente, cari vor strica
 mult fără să folosească la ceva. Nu
 e voie ca între diferiții conducători
 să se isce neînțelegeri în ceace
 privește reprezentarea în Parlam-
 nt a branșei lor. Trebuie să se tindă
 din toate forțele la găsirea perso-
 nei celei mai potrivite, a celei mai
 demne pe acest post.

Fapt e că massele au ascultat și
 ascultă totdeauna de conducători.
 Nu vrem nici decum să criticăm
 activitatea conducătorilor de acum
 a organizațiilor micilor industriși.
 Am vrea să obiectăm numai atât
 că numai de conștiinciozitatea lor
 depinde dacă micii industriși vor
 fi reprezentați în Parlament de
 persoane apte pentru acest post
 ori ba.

Din păcate nu există nici o cla-
 să profesională în sânul căreia să
 se deslănțuie lupte și hărțuiri mai
 aprige decât la micii industriși.
 Tărănimea, muncitorii, marii indu-
 striși, toți știu să fie unitari când
 e vorba de interesele colective ale
 grupei lor profesionale. Numai la
 micii industriși se poate întâmpla
 ca un sindicat să fie dizolvat numai
 din cauza unor certuri personale.

Pentru ca deci în Parlament
 grupa noastră profesională să fie
 reprezentată de persoane demne
 și apte, se cere ca înainte de
 toate să se facă ordine în viața în-
 ternă a organizațiilor noastre. Tre-
 buie să se decidă odată că conducă-
 torii sunt pentru masse, și nu mas-
 sele exită numai de dragul con-
 ducătorilor.

Niciodată n'a fost o necesitate
 mai imperioasă, decât în momentul
 de față să se unifice toate organi-
 zațiile micilor industriși din țară
 și din diferitele orașe.

Știm că e grea problema, dar e
 sigur că poate fi rezolvată. Trebuie
 numai să se înfrâneze puțin pasi-
 unile și ambiția de a fi mereu în
 frunte, e necesară numai recunoaș-
 terea faptului că interesele miciei
 industrii sunt mai presus de toate
 ambițiile și interesele personale.

Știm că sun și între meseriași
 personalități, cari pun mai presus
 binele obștesc decât interesele
 personale, trebuie numai să găsim
 aceste personalități și să-i punem la
 locul, pe care-l merită: în fotoliul
 de deputat al Parlamentului corpo-
 ratist, organizat pe baza noiei
 Constituții.

Ebben a két szóba sűrösödik
 bele az új alkotmánynak az iparos-
 sokra vonatkozó része. Mert ugye-
 bár eddig ismeretlen fogalom volt,
 hogy az ország parlamentjében
 kisiparos is legyen. Azaz, legyünk
 őszinték, egy kivételével az egész
 képviselőháznak egyetlen kisiparos
 képviselője sem volt. Épen ezért
 válik számunkra olyan nagy jelen-
 tőségüvé, olyan programszerűvé az
 a tény, amelyet csak most foglal-
 tak az alkotmány szakaszai közé,
 hogy ezentul az ország iparostár-
 sadalmának is meglesz a maga
 szakképzett képviselője a parla-
 mentben.

Képviselő iparos. Amikor ezt a
 két szót kimondjuk, vagy leírjuk,
 nem arra a méltóságra gondolunk,
 amellyel ennek a címnek a vise-
 lése jár, hanem arra a súlyos fe-
 lelősségre, amelyet ennek a cím-
 nek a birtokosa magára vállal.

Bevallhatjuk minden kertilés
 nélkül, az elmúlt parlamenti érák
 alatt a képviselői állás, vagy jól
 javadalmazott szinekura volt, vagy
 eszköz bizonyos politikai célok el-
 érésére.

Az új alkotmánnyal ez a helyzet
 teljesen megváltozott. Most már le-
 hetetlen elképzelni és megvalósi-
 tani, hogy például a kigazdálnak
 ügyvéd, vagy más szellemi foglal-
 kozást űző képviselőjük legyen.
 Épen úgy a kisiparosnak is csak
 kisiparos képviselőjük lesz.

Még nem tudjuk, hogy milyen
 lesz az új választási törvény és a
 képviselői tisztség milyen javadal-
 mazással fog járn, de az kétség-
 telen hogyha lesz is javadalmazás,
 ez nem létalapot fog képezni
 hanem buzdítást arra, hogy az il-
 lető, a tömeg által közvetlenül
 megválasztott képviselő jobban,
 lelkiismeretesebben dolgozzék az
 ország és a köz javára.

De inaradjunk csak a kisiparos-
 képviselők személye és kötelessége
 körüli vitánál.

Azt tudjuk az alkotmányból, hogy
 kik lehetnek képviselők, azt is tud-
 juk, hogy kik lehetnek iparos kép-
 viselők. A többi azután az iparosok
 és az ipari szervezetek dolga, hogy
 megválasszák a legalkalmasabb
 személyt, aki minden iparos ügyet
 kellő ügybuzgalommal, hozzáértés-
 sel és nem kis mértékben csakis
 saját lelkiismerete szavára hall-
 gatva védjen és támogasson az or-
 szág szószején, a parlamentben.

Ez a személy, aki az iparos tö-
 megek bizalmára méltó, nem lehet
 olyan, akit a politikai pártok zsar-
 nokoskodása akadályoz munkájában,
 nem lehet olyan, akinek személyi

érdeke előbbre való, mint a közér-
 dek, de nem lehet olyan sem, aki
 a tömegre ráerőszakolja magát.

Eppen ezért az iparos szerveze-
 tekhez és azok vezetőihez volna
 egy pár szavunk, Nagyon könnyen
 elképzelhető, hogy a kiválasztandó
 személyre nézve az egyes ipari
 szervezetek között ellentétek me-
 rülnek fel. És ekkor jönne az ál-
 datlan testvérharc, amely mindenre
 jó, csak arra nem hogy az iparos
 ügyet előbbre vigye. A képviselői
 mandátumok elnyeréséért nem
 szabad az egyes ipari vezetők kö-
 zött harc induljon meg, hanem meg
 kell találni az utat és a módot,
 hogy a jelölő listára csak az arra
 legalkalmasabbak kerüljenek.

Tény és való, mindenkor ugy
 volt és ugy is lesz, hogy a tömeg
 a vezetőkre hallgat. Távol áll től-
 lünk, hogy az ipari szervezetek
 jelenlegi vezetőit kritizáljuk és mű-
 ködéüket rosszaljuk, csupán any-
 nyit szeretünk megjegyezni, hogy
 a vezetők magatartásán függ, vaj-
 jon az eljövendő parlamentben az
 iparosságnak elég erős képvisele-
 te lesz, vagy sem.

Sajnos, hogy egyetlen foglal-
 zási osztályban sincs annyi ellentét
 mint éppen a kisiparosok között.
 A földművesosztály vezetői kezük-
 ben tartják a tömeget, a munkás-
 osztály öntudatos működésében a
 demokratikus eszme jut kifejezésre,
 csupán a kisiparos osztály az
 egyetlen, ahol még vannak hatal-
 mi és személyi villongások, ahol
 egy-egy vezetőszemély sértődése
 sokszor az egész szervezet, vagy
 szindikátus felbomláshoz vezet.

Hogy tehát a parlamentben erős
 képviseletünk legyen, belső életünk-
 ben kell rendet teremteni. El kell
 végre határozni magunkat arra,
 hogy a vezetők legyenek az iparos
 tömegekért, nem pedig a tömeg a
 vezetőkért. Számtalan példát sorol-
 hatnánk fel ennek a tételnek az iga-
 zolására, de azt hiszem így is meg
 értik azok akik tapasztalták ennek
 az áldatlan helyzetnek következmé-
 nyeit.

Soha nem volt nagyobb szükség
 arra, hogy az ország és az egyes
 városok különböző ipari szervezetei
 és szindikátusai között megteremt-
 sék az egységet.

Tudjuk nehéz terv, nehéz prob-
 léma, de megoldása nem lehetetlen.
 Csak meg kell fékezni egy kicsit a
 személyi érdekeket, az elsőbbség
 utáni vágyat, csak egy kis jóakarát
 kell és annak elismerése, hogy az
 iparosság érdeke mindennél előbb-
 való.

Administrația financiară trebuie avizată despre toate sumele achitate

O circulară a Ministerului de Finanțe în legătură cu aplicarea art. 52 al legii impozitelor directe.

Decurând am publicat câteva ca pitole mai esențiale ale legii impozitelor directe pentru a da posibilitatea cetitorilor noștri ca cunoscând prevederile legii să corijeze unele greșeli, pe cari le-au putut comite prin ignorarea legii. Tot atunci am publicat și art. 52 al acestei legi, care prevede că toate întreprinderile industriale și comerciale sunt obligate să comunice Administrațiilor Financiare toate sumele, pe cari le-au plătit sub orice formă, fie ca onorar, redevență sau ca jetoane de prezență.

Ministerul de Finanțe a trimis acum tuturor Administrațiilor Financiare din țară o circulară foarte severă, în care atrage atenția acestora asupra aplicării și a controlului cât se poate de riguros al articolului acesta. Dăm mai jos o parte din această circulară, care a fost dată și publicității:

„Art. 52 al legii impozitelor directe în aliniatul ultim prevede că toate întreprinderile industriale sau comerciale, cari cu în angajare sau angajează numai temporar persoane,

cari sunt supuse legii referitoare la profesiunile libere, sunt obligate ca cel târziu cu o lună după achitarea oricărui sume pe cari aceștia le primesc dela întreprindere să comunice Administrațiilor Financiare la circumscripțiile cărora aparțin acele persoane că sub ce titluri s'a dat suma, fie onorar, ca redevență sau ca jetoane de prezență și care e suma astfel achitată. În cazul contrar întreprinderile vor fi sancționate pe baza art. 103 al acestei legi.”

În sensul legii deci toate întreprinderile industriale sau comerciale cari au angajați, chiar dacă aceștia sunt angajați numai temporar sunt obligate să comunice această circumstanță, pentru că Administrațiile Financiare să poată impune pe aceștia după venitul, pe care-l realizează astfel.

Natural, în sensul legii impozitelor directe impunerea se poate face numai în cazul că venitul astfel realizat întrece minimul de existență. În caz contrar respectivul nu poate fi impus, dar comunicarea achitării e obligatorie și în acest caz.

Minden kifizetett összeget azonnal jelenteni kell a pénzügyigazgatóságnak

A pénzügyi minisztérium szigorú körrendelete az egyenes adótörvény 52-ik szakaszának alkalmazása körül

Nemrégiben közöltünk néhány fontos szakaszt az egyenesadó törvényből, hogy iparos és kereskedő olvasóinknak alkalmuk legyen az esetleges mulasztásokat helyrehozni és a hibákat kijavítani. Ugyanekkor közöltük az egyenes adó törvény 52-ik szakaszát is, amely előírja, hogy minden ipari és kereskedelmi vállalat köteles a pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni minden kifizetett összegről, amelyek bármilyen személynek, honorárium, részesedés, vagy jelenléti díj fejében kifizetett.

A pénzügyminisztérium most szigorú körrendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz, felszólítva őket arra, hogy ezt a rendelkezést a legszigorúbban ellenőrizzék. A pénzügyminisztérium körlevelének egy részét a nagyközönséggel is tudatták. A fontos részt mi is alább közöljük:

„Az egyenes adó törvény 52-ik szakaszának utolsó bekezdése alapján minden kereskedelmi és ipari vállalat, amely szolgálatában tart, vagy csak ideiglenes módon alkalmaz személyeket, akik alá vannak vetve

a szabadfoglalkozásuakról szóló törvény szakaszának, kötelesek a fizetés után legkésőbb egy hónapon belül jelentést tenni azon kivetési adókerületnél, amelyhez az illető személyek tartoznak, valamint megjelölni, hogy milyen formában, akár részesedés, vagy jelenléti díj fejében milyen összeget fizettek ki. Ellenkező esetben a törvény 103-ik szakaszában előírt büntetéseknek teszik ki magukat.”

A törvény szellemének értelmében tehát minden ipari és kereskedelmi vállalat, aki bár ideiglenesen de alkalmazottat tart, köteles arról a pénzügyigazgatóságon jelentést tenni, hogy azután a pénzügyigazgatóság az illető személyt a vállaltól nyert jövedelem arányában megadóztassa.

Természetesen az egyenes adó törvény értelmében ez a megadóztatás csak abban az esetben lehetséges, hogyha a kifizetett összeg nagysága meghaladja a létminimumot. Ellenkező esetben, bár a bejelentés kötelező, az illető alkalmazottat nem adóztatják meg.

Cluj iparossága is vegyen részt a berlini ipari kiállításon!

Az Argus című lapban olvassuk a brailai munkakamara kezdeményezésére a város ipari társadalmi képviselői magát a berlini ipari kiállításon. Természetesen ez által a külföld jobban megismeri az ország iparosságának értékét. Amit azonban meg tud tenni Braila, miért ne tudná megtenni Cluj is, amikor itt olyan sok jeles iparosmesterünk van, akik csak dicsőséget és megtiszteltetést szerezhetnek országunknak.

Éppen ezért felhívjuk az illetékes hatóságok és az illetékes iparosmesterek figyelmét arra, hogy Cluj város is képviselhető magát ezen

az ipari kiállításon annál is inkább, mert Transsylvania legnagyobb városa nem maradhat el, a nemzetközi ipari ilyen nagy megnyilvánulásától.

Üdvös lenne azonban, mielőtt a munkakamara elhatározná, hogy milyen munkákat küld ki a kiállításra, előbb egy helyi ipari kiállítást rendezne és a zsűri döntése alapján legjobbnak minősített tárgyakat küldené ki. Ezzel biztosítaná nemcsak a pártatlanságot, hanem azt is, hogy ténylegesen csak a legjobb és legszebb munkák kerüljenek a nemzetközi kiállítás látogatói elé.

In ce situație se află cooperativa frizerilor din Cluj?

În mai multe rânduri ne-am ocupat de raporturile nefaste dintre conducătorii celor 2 sindicate ale frizerilor din Cluj. O urmare a luptelor frățești este și faptul că cooperativa frizerilor, cu toate protestările și în ciuda tuturor dispozițiilor se află și azi în activitate.

Am publicat la timpul său acel memorand, care a fost înaintat de către sindicatul de sub președinția d-lui frizer Balázs autorităților competente. Suntem informați că răspunsul la acest memorand a și sosit dispunând ca activitatea cooperativei să se desfășoare numai pe seama membrilor, însă vechea conducere a Camerei de Muncă n'a aplicat această dispoziție. Sindicatele maestrilor frizeri sau adresat acum noiei conducere a Camerei de Muncă cerând aplicarea dispoziției.

În același timp am primit știrea

că se duc tratative cu scopul unificării celor două sindicate ale frizerilor.

Din partea noastră salutăm cu bucurie acțiunea de împăcare între prînsă, căci vedem în acțiunea aceasta continuarea acțiunii, pe care am întreprins-o noi pe vremea când s'au iscat disidențele dintre cele două organizații.

Sperăm că luptele, pe cari le duc împotriva cooperativei frizerilor, vor reuși să unifice conducerea celor două sindicate și astfel unitatea branșei se va realiza din nou, ceea ce a fi cât se poate de binevenit în clipa de față.

În cazul acesta se va putea organiza și balul frizerilor, căci nu va fi nimeni cine să împiedice ducerea la îndeplinire a unui plan atât de frumos cum este ajutorarea bărbierilor îmbătrâniți.

Mi van a cluji borbélyszövetkezettel?

Már több ízben cikkeztünk arról az áldatlan állapotról, amely a borbélymesterek, illetve a borbélyszindikátusok vezetői között van. Ennek a testvérharcnak volt a következménye az a borbélyszövetkezet is, amely minden emlékiratozás és tiltakozás, sőt minden rendszabályozás ellenére még a mai nap is virágban működik.

Annak idején teljes egészében közöltük annak a memorandumnak a szövegét, amelyet a Balázs borbélymester elnöksége alatt álló szindikátus terjesztett az illetékes hatóság elé. Mint értesültünk erre a memorandumra meg is jött a válasz, amely elrendelte, hogy a szövetkezet működését, kizárólag a tagok részére engedélyezze, azonban a régi munkamurai vezetőség nem fogadatosította ezt a rendelkezést. A borbélyszindikátusok most az új munkamurai vezetőséghez fordulnak és kérik jogos sérelmük orvoslását.

Ugyanakkor jól értesült helyről

kapjuk azt az információt, hogy a két helybeli borbélyszindikátus egyezésére tárgyalások indultak meg.

A magunk részéről örömmel üdvözöljük ezt a szindikátusok kebelében kezdett akciót, mert folytatását látjuk annak a békéltetési akciónak, amelyet mi kezdtünk annak idején, amikor a testvérháború kitört a borbélyipari vezetők között.

Reméljük, hogy a borbélyszövetkezet elleni harc összehozza a két táborban működő vezetőköt és újra megcsinálják az egységet, amely olyan nagy szüksége van nemcsak a város, de az ország egész iparos társadalmának.

Akkor minden valószínűség szerint semmi akadály sem lesz annak, hogy a tervezett borbélybált megrendezzék, mert senki sem lesz, akinek pusztán személyi kérdésből elgáncsolja azt a szép tervet, hogy a kitárgyalt borbélyiparosokat valamelyképpen segélyben részesítsék.

A gépiparral foglalkozók figyelmébe!

4000 vetőgépet és 200 cséplőgépet vám és taxa nélkül lehet behozni az országba

A földmívelés felemelése és a termelés növelése szempontjából a földmívelésügyi minisztériumban nagy jelentőségű miniszteri határozatot hoztak, amelynek értelmében 4000 vető- és 200 cséplőgépet a 12 százalékos értéktaxa, valamint vámmentesen lehet behozni az ország belsőjébe. A 4000 vetőgép modelljét a minisztériumban már ki is próbálták és jónak találták. Ami a 200 cséplőgépet illeti, azokba bele vannak számítva a lucerna és lóhere cséplőgépek is.

A behozatalt anélkül lehet eszközölni, hogy azt előbb a földmivesek a szállítótól és a gépiparral foglalkozóktól megrendelje volna. A vám

és a taxa mentes importengedélyeket a pénzügyminisztérium bocsátja ki, miután a kérvényt a földmívelésügyi minisztérium kedvezően látalmazta.

A miniszteri rendelet megszigorításokat is tartalmaz. Ugyanis azoka a gépek után amelyeket 1939 január 1-ig nem adtak el, az importáló vállalatot a teljes összeggel megadóztatják. A földmívelésügyi minisztérium előbb megvizsgálja az árakat, amelyeken az importáló akaró cég tovább akarja adni a gépeket és ha úgy találja, hogy az árak túlságosan magasak, a kedvezményes importengedélyt megtagadhatja.

Organizațiile micilor industriași să pornească acțiuni cu scopul ameliorării situației meseriașilor dela sate

Meseriașii din diferitele sate sunt expuși speculațiilor cartelurilor și a marelui industrii

Cu toate că majoritatea micilor industriași locuiesc în orașe, numărul meseriașilor dela sate e totuși destul de mare. Un mare număr de meseriași, constrânși fiind de împrejurări, locuiesc în comune rurale, unde încearcă să-și creeze o existență oarecare.

Acești mici industriași dela sate nu aparțin în general nici unei organizații sindicale și astfel e foarte natural că interesele lor nu sunt apărate de nimeni. Acești meseriași resimt avantajile, pe cari organizațiile și le creiază numai în cazul că aceste avantajii sunt extinse asupra întregii branșe de mici industriași din toată țara.

Cele mai multe avantajii de acest fel au fost însă date decătre autoritățile locale și astfel ele se restrâng asupra unor localități și astfel meseriașii dela sate nu pot beneficia de ele.

Nici nu trebuie să o spunem că speculațiile marelui industrii și ale cartelurilor sunt resimțite în cea mai mare măsură de către meseriașii dela sate, cari n'au posibilitatea să se apere de atacurile acestor grupări prin organizații tari, ca cei dela orașe.

Manopera Cartelului de piele.

Credem că e de ajuns să expunem acele cazuri cari s'au ivit în rândurile miciei industrii de pielărie dela sate. Majoritatea meseriașilor pielari dela sate sunt tâbăcari și tâbăcitori de piele. Aceștia preluau dela țărani pielea brută pe un preț destul de redus. Prețul pielilor brute însă s'a majorat cu aproape sută la sută decând cartelul fabricantilor de piele a dat ordin ca toate cantitățile de piele brute să fie cumpărate de către agenții săi. Micii industriași au fost nevoiți să se plătească prețu-

rile înalte dictate de către cartel, sau să-și reducă, ba unii dintre ei chiar să-și închidă atelierele.

Credem însă că nu e lipsit de interes să expunem aci manopera Cartelului. Căci Cartelul a majorat prețurile pe neașteptate pentru a goni depe piață pe concurenții săi, pe micii industriași. În cele mai dese cazuri cartelul a și reușit să-i distrugă pe micii industriași deoarece aceștia nu aveau destule capitaluri pentru a putea rezista până când Cartelul va înceta să manopereze.

Nu peste mult însă cererea de piei s'a diminuat în mare măsură și astfel piele brute s'au ieftinit într-o măsură așa de mare încât prețurile de azi sunt inferioare aceloră de dinaintea înființării cartelului.

Am putea cita nenumărate exemple pentru dovedirea împrejurării că micul industriaș din provincie este expus manoperelelor cartelurilor fără a avea pe cineva la care să recurgă pentru ajutor.

Să înființăm organizații pe seama meseriașilor din provincie!

Toate necazurile își au leacul lor. Și aceasta grea pacoste poate fi înlăturată. Noi din partea noastră credem că singurul mijloc de ajutor ar fi înființarea de organizații profesionale pe seama micilor industriași dela țară, cari organizații ar putea funcționa sau ca filiale, ale organizațiilor din orașe, sau chiar ca organizații independente. Natural organizațiile sătești nu ar putea cuprinde numai pe meseriașii dintr-o branșă oarecare, ci pe toți meseriașii din satul respectiv.

Numai prin astfel de organizații meseriașii dela țară își vor putea asigura un traiu mai bun și o situație mai satisfăcătoare.

A falusi iparosok helyzetének javítására indítsanak mozgalmat az ipari szervezetek

A különböző falvakban élő kisiparosok ki vannak téve a nagyipar és a kartellek spekulációjának

Annak ellenére, hogy az iparoság jelentős része a városokban él, épen elég nagy azoknak az iparosoknak a száma is, akiket a körülmények és a megélhetési viszonyok arra köteleznek, hogy falun lakjanak és itt próbáljanak maguknak egzisztenciát teremteni.

Ezek a falun lakó iparosok rendszerint semmiféle szervezethez, szindikátushoz nem tartoznak, így nagyon természetes, hogy érdekeiket nem védi senki. Az ipari szervezetek által kivívott eredményeket csak akkor élvezik, hogyha ezek az eredmények általános jelleggel bírnak és áldásaiban az ország összes iparosai részesülnek.

Legtöbb eredmény azonban, mivel a helyi hatóságok által lettek megadva, helyi jelentőségűek is és ezért a falusi iparos csak a maga erejére van utalva.

Mondani sem kell, hogy a nagyipar és a kartellek spekulációját épen a falusi kisiparos érzi meg legjobban, akinek nincs alkalma arra,

hogy szervezeten védekezék ezek ellen a spekulációk ellen.

A bőrkartell manővere

Elégséges, ha rámutatunk azokra az esetekre, amelyek a falusi bőriparán adódtak és adódnak elő. A falusi iparoság nagy részét teszi ki a cserzők és tímárok. A nyersbőrt ezek meglehetősen alacsony árért a falusi gazdálkodóktól vették. A nyersbőr ára azonban majdnem száz százalékosan emelkedett azóta, amióta a nyersbőr kartell kiadta a rendeletet, hogy minden bőrmennyiséget fel kell vásárolni. A falusi kisiparos azután vagy megfi-

Bőrárak:

Tehénbőr	...	...	32—36	(55—65)
Pittling	...	...	34—38	(65—70)
Borjubőr	...	...	44	(70)
Bivaly	...	...	29	(32—36)
Bivalyborju	...	...	26	(26—28)
KÉSZBŐR:				
Krupon	...	...	185—200	(255—270)
Kromkrupon	...	...	230—240	(265—285)
Talpbőr	...	...	130—140	(225—265)

zette a kartell által diktált árakat, vagy pedig kisebbitette, nem ritkán be is s-üntette műhelyét.

Nem érdekelten azonban rámutatni a kartell manőverére. Ugyanis az árak pillanatnyi felemelésevel a kartellnek az volt a szándéka, hogy ezeket a kisiparosokat kiszorítsa a piacról és hogy konkurrenca nélkül maradjon. Legtöbb esetben sikerült is ez neki, mert a falusi kisiparosnak nem volt anyagi kitartása, hogy kivárja a kartell manőverjének végét és hamarabb beszüntette munkáját. Ezután a kartell érdeklődése a nyersbőr iránt annyira megcsappant, hogy az árak sokkal kisebbek lettek, mint voltak a nyersbőrkartell manőverei előtt.

Számtalan példát hozhatnánk fel annak bizonyítására, hogy a falusi kisiparos mennyire ki van téve a kartellek spekulációjának és nagyon

sok esetben ezeknek a spekulációknak cs k áldozatul.

Szervezzük meg a falusi kisiparos egyesületeket

Minden bajnak van orvossága. Ez ellen a súlyos baj ellen is van segítség. Ezt a segítséget abban látjuk, hogy sürgősen meg kell szervezni a falusi kisiparosok egyesületeit. Lehetnek ezek az egyesületek fiókegyesületei a városokban működő szindikátusoknak, vagy szövetségeknek de lehet önálló szervezetről is gondoskodni. Természetesen a falusi kisipari szervezetek nem foglalhatnak magukban csak egy bizonyos szakmát, hanem a faluban élő összes iparosok közösen kell a szervezkedést véghez vigyék.

Az ilyen szervezetek segítségével sikerülni fog a falusi kisiparosok helyzetén javítani és az őket megillető társadalmi keretek közé helyezni.

Aplicarea legii pentru combaterea speculei

Cum talmăcesc organele locale dispozițiile ministerului?

Ministerul a trimis o circulară primăriilor și prefecturilor, prin care le arată ce înțelege prin controlul comerțului și prin regulamentarea prețurilor. Această circulară conține unele prevederi bune. Altele au fost talmăcite într'un asemenea fel de unele autorități locale, încât n'a trecut o săptămâna dela darea circularii și ne sosesc plângeri din diferite orașe ale țării despre felul excesiv în care sunt aplicate diferitele prevederi ale legii speculei.

Astfel, la Timișoara s'au stabilit prețuri maximale la articole de încălzăminte, la pielărie și la o serie întreagă de alte articole, altele decât acelea la care se referă articolul 5 din legea pentru combaterea speculei ilicite.

La Cluj și în alte multe orașe, organele de control au și început să vânture cartierele negustorești și să dreseze procese verbale de contravenție, la întreprinzători cari, până în momentul de față, n'au avut nici măcar timpul material să-și catalogheze și să afișeze prețurile.

Afară de asta, mai fiecare agent de constatare talmăcește alifel litera legii în ceea ce privește felul de socotire a beneficiului brut.

Din toate acestea reiese că instrucțiunile date de guvern în ceea ce privește aplicarea legii speculei, trebuie completate. Trebuie, de pildă, să se stabilească odată pentru totdeauna, că prețuri maximale nu se pot aplica decât la unele articole de mare consum.

Un preț maximal stabilit la o încălzăminte, așa cum a făcut municipiul Timișoara, înseamnă a se trece cu vederea faptul că prețul unei perechi de pantofi poate trece dela 300 lei până la 1500 lei, după calitatea materialului întrebunțat și după felul cum este executat.

Ministerul de industrie și de comerț, a cărui bunăvoință pentru clasele noastre de producție și desfăcere, nu o poate pune nimeni la îndoială, ar face un mare serviciu negustorilor dacă ar atrage atenția organelor în subordine că nu au dreptul să suspecteze, din principiu buna credință a nimănui, că numai după constatarea efectivă a unei contravenții negustorul poate fi supus diferitelor neplăceri și că, în orice caz, au datoria să aplice legea în spiritul ei adevărat.

Cum nu toți agenții de constatare au pregătirea necesară pentru

a constata un delict de speculă, ministerul ar mai trebui să dea unele instrucțiuni suplimentare, — eșite dintr'o colaborare cât mai strânsă cu camerele de comerț, — prin care să mărginească drepturile de control ale agenților în marginele firești.

Experiența a dovedit, de atâtea ori, că dacă negustorii sunt obligați să lucreze în condiții neprincioase, de pagubă și de asuprire, până la urmă suferința se restrânge în alte direcții, nu odată chiar în acele direcții de unde a venit regimul nefiresc.

Iată de ce socotim că ministerul de industrie și comerț trebuie să lămurască, cât mai neîntârziat, atât organele în subordine cât și pe negustorii, despre felul cum trebuie aplicată legea pentru combaterea speculei ilicite. Până la această lămurire socotim că cel mai bun lucru ar fi dacă s'ar veni cu o suspendare a aplicării ei.

Megszüntették az egy százalékos munkanélküli segélyt a romániai iparosok szövetségének tagjai számára

Az UGIR központi bizottsága egyik mult ülésén megállapította, hogy mivel az ipari munkanélküliek száma elenyészően csekély, elhatározta, hogy az 1937-38-as télre megszünteti az egy százalékos munkanélküli segélyt. A betegsegélyzők tehát a jövőben nem köteleztek a vállalatokat az egy százalékos munkanélküli segély megfizetésére.

A-UGIR ezen intézkedésével érdekes helyzet állott elő. A betegsegélyző az 1937-38-as évre már előlegeket nyújtott a különböző segélybizottságoknak azzal, hogy az UGIR tagjai által befizertett összegből, majd ezeket az előlegeket levonják. Ha most a tagok nem fizetnek többé segélyjárulékot, akkor a betegsegélyző pénztárak elszámolásaiban zavar áll be.

Érdekes az UGIR-nak azon bejelentése is, hogy mintha segélyjárulék önkéntes, az érdekelt iparvállalat saját kedvezményezéséből is fizetheti tovább a járulékot, erre azonban az UGIR nem kötelezi több tagjait.

O revistă franceză despre arta lui Zabolai Paul

Am anunțat la timp, că Dl. Zabolai Paul, pantofar ortoped din Cluj a luat parte la expoziția internațională din Paris. Acuma revista oficială de artă a expoziției, „La Revue Moderne Illustrée des Arts et de la Vie” în numărul din 30 Ianuarie 1938 publică un articol strălucit despre realizările artistice ale D-lui Paul Zabolai. Mai jos publicăm în traducere întregul articol.

Prelucrarea pielei

Printre diferitele domenii ale activității artistice, desigur prelucrarea pielei a avut la expoziția din Paris un loc, cum de mult timp nu i s'a mai asigurat. Atât la reliefuri, cât și la pieile imprimate s'a putut observa o mare varietate de realizări.

Fiecare popor a adus în acest concert nota sa particulară de inspirație. În pavilionul României, Paul Zabolai a arătat toată arta decorativă pe care a știut s'o realizeze printr-o tehnică cu totul nouă. Tablourile sale în piei imprimate ne evocă decorurile atât de sugestiv imprimate din folclorul transilvan.

În ochii noștri, Transilvania este o țară de munți, a cărei climă destul de aspră cere confecționarea de costume foarte calde, chiar și peisajul însuși dă pădurilor un accent de rusticitate cu totul silvestru. Aceste caractere sunt redată în mod net în desemele foarte scrupulos fidele tradițiilor locale în operele lui Paul Zabolai. Aceste deseme bine compuse, servesc de suport unor jocuri de tonalități de o bogăție delicată și distinctă.

Tablourile acestea, după părerea mea, constituie subiecte prețioase pentru reliefurile, cari în prezent se bucură de o evoluție netă. Desemele stilizate, căroră acum cățiva ani încă li se rezervase fețele reliefurilor, sunt înlocuite cu deseme, în cari fantezia artistului are toată libertatea. Desemele, ca și cele ale lui Paul Zabolai, sunt indicate pentru a caracteriza o carte, a cărei subiect s'ar reproduce printr'un singur episod.

Calitatea execuției lor e de altfel absolut demnă de inspirația, care a prezidat alegerea subiectelor și în această privință, acest artist, care deja în 1934 a obținut o medalie de aur, ne-a dovedit că prin eforturi conștiințioase și prelungite a ajuns să facă de fapt o operă de frumusețe și mai ales o operă utilă în sensul cel mai general al cuvântului.

Desființarea taxei de unu la sută pentru șomeuri

Comisia Centrală a U. G. I. R.-ului la una din ședințele sale constatând că numărul șomeurilor din România este minimal, a decis că pentru iarna 1937-38 va sista ajutorul de unu la sută, care s'a acordat șomeurilor. Deci Casa Cercuală nu mai poate obliga întreprinderile să achite ajutorul de unu la sută.

Casa Cercuală a ajuns prin această decizie într-o situație foarte gingașă. Și anume Casa Autonomă a acordat diferitelor comisii de ajutoare avansuri, crezând că din sumele, pe cari întreprinderile le vor plăti, se vor putea relua aceste avansuri. Dacă acum întreprinderile de fapt nu vor plăti ajutoarele de șomeuri bilanțul Casei Autonome nu va fi în regulă.

E curioasă acea declarație a UGIR-ului că ajutorul de șomeuri fiind plătit de bunăvoie, întreprinderile pot să-l plătească și pe mai departe, dar organizația nu-i mai obligă la aceasta.

A spekula-törvény alkalmazása

Hogyan értelmezik egyes helyi hatóságok a minisztérium körlevelét

A minisztérium körlevelet bocsátott ki, amelyben magyarázatokat fűz a spekula törvényhez és annak alkalmazásához. Ebből az alkalomból az Argus című bucareștii lap cikket irt, amelyet mi is közre adunk az alábbiakban:

Ez a körlevél sok jót tartalmaz, azonban egyes részeket a helyi ellenőrző hatóságok úgy értelmezték, hogy nem telt bele egy hét sem, máris az ország különböző városából érkeznek hozzánk panaszok ebben az irányban.

Igy Timișoaran maximálizálták a ruházati és cipészeti cikkeket, amelyeket azonban nincsenek a spekula törvény 5-ik szakaszában felsorolt cikkek közé sorolva.

Clujon és más városokban az ellenőrök végig járták a kereskedőket és kihágási jegyzőkönyvet vettek fel azokról, akiknek a jelen pillanattig még idejük sem volt, hogy katalógizálják és kifüggeszék az árakat. Ettől függetlenül, majd minden ellenőr másképen értelmezi a törvényt ami a bevételt illeti.

Mindebből kitűnik, hogy a magyarázatokat ki kell egészíteni. Meg kell például állapítani egyszer s mindenkorra, hogy maximális árakat csak a tömeg és közszükségleti cikkekre lehet alkalmazni. Maximálizálni az árakat mondjuk a cipőszakmában, azt jelenti, hogy nem veszik figyelembe azt a tényt, hogy egy pár cipő beie kerülhet 300 lejbe, de ugyanakkor belkerülhet 1500 lejbe is. Ez attól függ, hogy milyen

anyagot használnak a cipő előállításánál.

Az ipari és kereskedelmi minisztérium, amelynek jóakarátában senki sem kételkedhetik, nagy szorgalmat tenne a kereskedő társadalomnak, ha figyelmezteti alantas közegeit hogy nem szabad ok nélkül kételkedni senkinek a jószándékában és hogy csak a visszaélés tényleges megállapítása után lehet a kereskedőt a büntetésnek alávetni, de akkor aztán alkalmazni is kell a törvény előírásait.

S mivel nem minden ellenőrnek van meg a kellő szakképzettsége, hogy egy ilyen kihágást megállapítson, a minisztérium további oktatásban kellene részesítse ezeket, természetesen a kereskedelmi és iparkamarákkal való szoros együttműködésben, hogy megvonják az ellenőrök jogának határait.

A tapasztalt számtalan esetben bizonyította, hogyha a kereskedő és iparos nem tud nyugodt körülmények között dolgozni, nagy kár éri, természetesen ilyenkor az állam is károsodik, mert esetleg elveszti egyik adófizető polgárát.

Íme ezek azok az okok, amelyek miatt szükségesnek látjuk, hogy az ipari és kereskedelmi minisztérium haladéktalanul felvilágosítsa alantasait, hogyan kell alkalmazni a spekula törvényt. Addig is amíg ez az újabb magyarázatot meg nem szövegezik, helyesnek látjuk, ha a törvény alkalmazását felfüggesztenék.

A GEPET
OLAJOZNI

KELL, HOGY JOL MŰKÖDJÖN, ILYEN GÉP AZ EMBER IS
IGYUNK SÖRT
FAJBOROKAT

CORVIN-BOROZÓBAN

A KEDÉLYÜNK ÉS MUNKAKEDVÜNK FRISS MARAD!!!

M e g k e z d ő d ö t t a

16-ik

sorsjáték

melynek tervezete
179.742 nyereményt oszt szét
412.282.200— lei értékben.
Legyenek előrelátóak vegyék
meg sorsjegyeiket idejében!

Az első osztály huzása

március 15 1938

LOTARIE DE STAT

Egy francia folyóirat Zabolai Pálról

Annak idején közöltük, hogy Zabolai Pál, cluji ortoped cipésznek milyen nagy sikere volt a párisi világkiállításon. Most a kiállítás hivatalos lapjában, a „La Revue Moderne Illustrée des Arts et de la Vie” című folyóiratnak 1938 januári számában nagyon szép dicsérető cikk jelent meg Zabolairól és munkáiról. A cikket szöszterinti fordításban alább adjuk.

A bőrmunka

A különféle művészi foglalkozási ágak közül a bőrmunka még sohasem nyert oly széleskörű alkalmazást, mint a párisi világkiállításon. A bőrdombornyomás, bőrfestés, és bőrképkötés sajátos munkaterületén a kiállított tárgyak nagy változatosságoknál fogva tűnteti ki.

Ebben az együttesben minden ország bemutatta a maga sajátos vonásokkal átszőtt termékeit. A román pavillonban különösen Zabolai Pál tűnt fel dekoratív bőrmunkáival, amelyeknek különösen friss technikájuk figyelemreméltó. Bőrbe nyomott képei Transylvania népies jellegének suggestív és dekoratív hatását tette ránk.

A mi szemünkben Transylvania hegyekkel megáldottországrész, melynek meglehetősen zord éghajlata, bájos és gazdag viseletet fejlesztett ki, s melynek erős tájai kissé komor, de pompás ősi hangulatot ébresztenek. Zabolai Pál munkáiban hazájának mindezen jellemvonásait a helyi hagyományokhoz hűen, nagyon tisztán és aprólékos rajzművészetükkel adta vissza. Rajzai elsőrangú kompozíciójukkal, vonalvezetésükkel gazdagságukkal és finomságukkal egyformán kitűnnek.

Véleményem szerint ezek a képek, különösen a bőrdisznymomás, jelenleg nagy fellendülésnek örvendő területén jelentenek a fejlődésben nevezetes fokot. Az évekkel ezelőtt művelt stilizált bőrrajzok mellett a kiállításon már olyan műveket is mutatott be, melyeken a művész képzeletének szabad csapongását is megcsodálhatjuk. Zabolai Pálnak, esetleg egyes epizódoknak illusztrálására szolgáljon.

Zabolai iparművészeti munkáinak kivitelezése és technikája semmiben sem marad ihlete és ötletessége megett. A művész, aki már 1934-ben hasonló tárgyú műveivel aranyérmert nyert Bukurestben, bebizonyította, hogy szorgalmas, lelkiismeretes és öntudatos törekvésével sikerült olyan művészi szépségű tárgyakat előállítania, amelyek a szó legnemesebb értelmében véve hasznos és szükséges gyakorlati tárgyak is.

Március 15-én újra megkezdí működését a román elemeknek a vállalatokban való helyezését intéző bizottság

Bucureștiből jelentik, hogy az ipari és kereskedelmi minisztérium kebelében működő bizottság, amely a román elemeknek az üzemekben és vállalatokban történő elhelyezését intézi, miután megalakítja újból az összes albizottságait, legkésőbb március 15-én újból megkezdí működését. Az új elnök, Alexandru Radian ebben az irányban már megis tette az összes intézkedéseket, hogy a munkálatokat azonnal megkezdjék.

Alexandru Radian elnök egyébként újabb instrukciókat fog adni ugy a helyi bizottságoknak, mint a törvényben érintett vállalatoknak is. A helyi és tartományi bizottságok hatáskörét jelentős mértékben megszigorítják. Nagyobb ügyeket egyenesen a központi bizottsághoz kell felterjeszteni, amely első és utolsó fórumon dönteni fog az ügyben.

ȘTIRI

Aniversarea de zece ani de existență a Sindicatului Croitorilor din Tg. Mureș. Micii industriași din Tg. Mureș se pregătesc de o frumoasă serbare. Cooperativa Croitorilor din acest oraș își serbează cea de a zecea aniversare. În dimineața trecută Sindicatul Croitorilor a ținut o ședință, cu care ocazie s'a decis ca acest mare eveniment să fie serbat împreună cu toți industriașii din localitate. Cu ocazia erbării, în cadrele unei adunări generale extraordinare, se va expune acea frumoasă activitate, pe care această organizație o continuă de un întreg deceniu. Transmitem pe aceasta cale sincer felicitări ale redacției noastre.

Vor fi radiate 95 procente din suma amenzilor Casei Cercuale. Centrala Caselor de Asigurări sociale a trimis o circulară tuturor filialelor ei din țară. În sensul acestor ordonanțe toți aceia cari până la 1 Aprilie își vor aranja restanțele, vor fi obligați să plătească numai 5 procente din amenzile cu care au fost împuș iar restul de 95 procente li se va radia. În ceace privește achitarea datorii or vechi circulara prevede următoarele: toți aceia, a căror datorii datează înainte de 8 Apr. 1933, pot plăti aceste restanțe și cufranta de împrumut de patru și jum. procente, eliberate anul 1934. Cei a căror datorii datează dela o dată posterioară zilei de 8 April. 1933 vor plăti jumătatea datoriei în bani, iar cea de două jumătate o vor plăti astfel: 10 procente în bani, iar 90 la sută cu bonuri.

Casă de retragere pe seama comercianților Dl. Ionel Precup, prof sor la liceul comercial și președintele del gat al Camerei de Comerț și industrie a declarat că conducerea Camerei de Comerț pl nu este să înființeze o casă de retragere pe seama comercianților îmbătriniți. Acea tă casă ar fi situată în valea Drăganulu. Intrucât laudabilul plan s'fi realiza de fapt, comercianții ar putea găsi un adăpost la brânețe în această casă de retragere.

Sumele în plus achitate Casei Cercuale vor fi replătite. În sensul legii din 1933 a Casei de Asigurări sociale, membri nu pot fi obligați să achite taxele decât până la vârsta de 65 de ani. De seor s'a întâmplat însă ca organele Casei Cercuale să ceară bani și pește această vârstă. Mai mulți mici industriași au intentat procese împotriva Casei Cercuale, dar aceasta nu voia să replătească sumele pe cari le a perceput în plus. Centrala Caselor de Asigurare pentru a preveni lavina de procese, cari s'ar fi putut porni, a dat ordin tu utror filialelor din țară să replătească toate sumele, pe cari organele acestora le a perceput în plus. Natural, replătirea sumelor pe cari membrul le a achitat după împlirea vârstei de 65 de ani se face numai dacă asiguratul a plătit taxa cel puțin timp două sute de săptămâni.

Fabrica de produse chimice din Oradea a preparat opiu din paie. Se anunță din Oradea, că fabrica de produse chimice și farmaceutice „Ves'a" a instalat mașini speciale, cu ajutorul cărora se poate prepara opiu din paie. Ca ex-

periență și prelucrat un vagon de paie uscate extingându-se 8 kgr. de opiu. Dacă procedeul este de fapt potrivit pentru acest scop medicamentele, cari conțin opiu, se vor ieftini.

Adunarea Asociației Instituțiilor de credit din Ardeal. Nu demult a avut loc la Cluj adunarea generală a Institutelor de credit din Ardeal, la care au participat reprezentanții următoarelor institute: Sparsamkeit, Institutul de credit din Cluj, Băncile Consum și Mercur din Arad, Kreditenzentrale și Economia din Brașov, precum și banca Cosum din Oradea. Adunarea generală a adus decizi de mare importanță. În viitor institutele pe credit din Ardeal se vor întruni în adunare generală de trei ori pe ani în diferite orașe.

Fabrica de electrice „Eterna" a devenit societate anonimă. Fabrica de becuri electrice, „Eterna" care până în prezent constituia proprietatea fraților Princz a devenit societate anonimă. Capitalul fabricii este 4 milioane lei Cercurile competente desmit știrea că schimbarea caracterului întreprinderii ar avea un dedesubt de ordin material.

La Tg. Mureș se realizează ideea propusă de „Viața Industrială" Nu de mult am scris în coloanele acestei reviste despre necesitatea participării în comisiile de costatare a impozitelor a micilor industriași. Ni se anunță din Tg. Mureș, că administrația financiară de acolo dând loc cererii micilor industriași a asigurat un loc în comisiile de costatare și diferitelor branșe ale micilor industriași. În viitor deci la ședințele comisiilor va participa și câte un meseriaș aparținând branșei respective, care va reprezenta interesele branșei în această comisie.

Breasla cizmirilor din Arad a organizat o serbare de promovare. Maeștrii Breasla din Arad a cizmirilor are acum două sute de ani. De mult timp însă nu s'au mai ținut serbări de promovare ee maeștrii. Cu atât mai mare a fost surpriza, pe care o provocat-o faptul că decuând s'a organizat iar o serbare de promovare de maeștrii. La aceasta serbare au participat nu meroș membrii ai celor mai diferite clase sociale.

Streini respinși de ministrul muncii. Ministrul muncii, în urma avizului Comisiei migrațiunilor din ziua de 1 Martie a. c., a respins prelungirea termenului de ședere în țară a următorilor supuși străini: Szerdahelyi Tiberiu, ungar, din Arad; Paucker Wilhelm, din Arad, Antoniu Dangl, austriac, din Arad, Hermine Trillsan austriacă, din Tâlmăciu jud. Sibiu, Titz Carol cehoslovac, din Arad, Silbert Guss, austriac, din Mediaș, Freda de Schakgermană din Brașov, Mártha Stuckard germană, din Brașov, Elisabeth Sussy milch germană din Brașov, Elsa Thiesenhausen, germană din Brașov.

Măsnri împotriva patronilor cari maltratează angajații. Din București se anunță: Față de repetatele agresiuni săvârșite de unii patroni Uniunea Generală a Micilor Industriași, precum și asociația funcționarilor particulari a hotărât intervenționa pe la diferitele autorități. În timpul ședinței de Joi, a Soc. funcționarilor particulația S. Similovici, care a fost lovit grav, de directorul magazinului „Bazarul Popular" Glasberger. Comitetul sezizându-se a hotărât acțiunea în judecată a susnumitului director.

HIREK

A tg.-mureși Szabók Szövetkezetének jubileuma. Szép ünnepekre készül a tg.-mureși iparos-társadalom. Ugyanis ebben az évben ünnepli fennállásának tíz éves jubileumát a tg. muresi Szabók Szövetkezet. A múlt vasárnap a Szabó iparosok szindikátusa gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a tíz éves jubileum emlékeztetéssel tételére ünnepséget rendeznek az egész város iparostársadalmának bevonásával. Az ünnepségen egy rendkívüli közgyűlés keretében be fognak számolni azokról a szép eredményekről, amelyeket a Szövetkezet jubileuma alkalmából mi is kifejezzük szerencsekívánatainkat.

95 százaléket törölnek a betegsegélyzői bírságok összegéből. Az országos társadalombiztosító körlevelet intézett az összes fiókokhoz. A rendelet értelmében mindazok, akik 1938 április 1-ig rendezik hátralékaikat, a kivett bírságnak csak 5 százalékat fizetik meg, 85 százalékat elengedik. Ami pedig ezeknek a régi tartozásoknak kifizetési módját illeti, a körrendelet megengedi, hogy azok, akiknek tartozása 1933 április 8-a előtti, az 1934-es kibocsátású 4 és fél százalékos kölcsönkötvénnyel is fizethetik hátralékjukat. Az 1933 utáni hátralékok összegének felét készpénzzel, a másik felét 10 százalékos erejéig készpénzzel, 90 százalékos erejéig pedig kötvénnyel lehet fizetni.

Aggmenház kereskedők részére. Precup Ionel kereskedelmi iskolai tanár, a kereskedelmi és iparkamara delegált elnöke, nyilatkozatot adott, amely szerint az iparkamarai vezetőség tervbevette, hogy a Dregan völgyében elaggott és megrokkant kereskedők részére üdülőket létesít. Amennyiben ez a terv valóra válna, úgy a város kereskedő társadalmának lenne egy üdülőtelepe, amely az öreg és megrokkant korban nyugodt életet biztosítana sok kereskedőnek.

Tg.-Mureșen megvalósítják az Ipari Élet által felvetett eszmét. Nemrégiben cikkeztünk arról, hogy az adókievő bizottságokban képviselést kell biztosítani az iparostársadalomnak is. Mint most Tg.-Mureșről érkező jelentés mondja, az ottani pénzügyigazgatóság az iparosok kérésére megvalósította ezt az eszmét, amennyiben az adókievő bizottságban biztosított egy helyet az egyes ipari szakmák is. A jövőben tehát az iparosok adótárgyalásait szakmák szerint fogják megtartani és a bizottságban helyet foglal egy a szakmához tartozó iparosmester is, aki a szakma érdekeit védeni fogja.

Mesteravató ünnepséget rendezett az aradi csizmadia-céh. Az aradi csizmadia-céh több mint kétszáz éves. Hosszu ideje azonban nem tartottak mesteravató ünnepséget. Annál nagyobb feltűnést keltett, hogy annyi év után, most újra mesteravató ünnepséget rendeztek, amelyen igen nagy számú közönség volt jelen a város minden társadalmi rétegéből. Az ünnepség keretében minden avatandó mester megkapta a mesterség jelvényét, a zöld kötényt.

Az oradeai vegyi gyár ópiumot állít elő — szalmából. Oradeáról jelentik, hogy a Vesta vegyi és gyógyszergyár speciális gépeket szerelt fel, amelyek segítségével a szalmából ópiumot lehet előállítani. Egy vagon száraz szalmát próbaké-

pen fel is dolgozott és abból 8 kg ópinmalkaloidot készített, amiből azután le lehet szűrni a tiszta ópiumot. Amenyiben a próba beválik, úgy az ország területén az ópiumos orvoságokat olcsóbban lehet megkapni.

A betegsegélyzői túlfizetéseket visszatérítik. Az 1933-as betegsegélyzői törvény értelmében a biztosított tag csak 65 éves koráig kötelezhető a tagdíj és járulékok fizetésére. Igen sok esetben azonban megtörtént, hogy a betegsegélyző ezen korhatáron túl is szedte a díjakat. Több érdekelt iparos pert indított emiatt, mert a betegsegélyző nem akarta visszafizetni a túlfizetéseket. A központ, hogy a perek lavináját megállítsa, most rendeletet adott ki, hogy a túlfizetéseket az egyes betegpénztáraknak vissza kell téríteniök. A visszafizetés természetesen csak abban az esetben történik meg, hogyha a 65 életévet betöltött tsgnak kétszáz heti befizetése van.

A transilvániai hitelintézetek szövetségének cluji gyűlése. Nemrégiben tartották meg Clujon a transilvániai hitelintézetek szövetségének gyűlését, amelyen a következők hitelintézetek képviselői vettek részt: Sparsamkeit, a Cluji Hitelintézet, az aradi Consum és Mercur bankházak, A brașovi Kreditenzentrale és Economia, valamint az oradeai Consum bankház. Az értekezleten fontos határozatokat hoztak. A jövőben a transilvániai hitelintézetek szövetsége évenként három gyűlést fog tartani mindig más-más városban.

Részvénytársasággá alakult át a cluji Eterna villanykörte gyár. A cluji Eterna villanykörte gyár, amely eddig a Princz testvérek magántulajdona volt, most részvénytársasággá alakult át. A részvénytársaság alaptőkéje 4 millió lej. Illetékes helyen cáfolják azt a hírt, mintha a cégváltozásnak anyagi háttéré lenne.

Idegen állampolgárok kuitasítása. A munkaügyi minisztérium a következő Transilvániában lakó idegen állampolgárok munkavállalási engedélyét utasította vissza: Szerdahelyi Tibor magyar, Arad. Peucker Vilmos, Arad. Herimne Trillsman osztrák, Tâlmăciu, Sibiu megye. Dangly Antal, osztrák, Arad. Titz Károly cseh, Arad. Silbert Gussm osztrák, Mediaș. Ereda de Schaky, Marta Stuckard, Elisabeth Sussmilch, Elsa Thiesenhausen brașovi német állampolgárságu nevelőnőket.

400 éves a tg.-mureși Mészáros Szövetség. Ritka jubileumi ünnepel március 6-án vasárnap a tg.-mureși Mészáros Szövetség. E napon lesz ugyanis 400 éve annak, hogy a Szövetség fennáll. Régebben Ipartársulatnak hívták, azonban az utóbbi időben változtatta át nevét Szövetséggé. A jubileumi ünnepség keretében az összes tg.-mureși iparosszervezeteket üdvözölni fogják a 400 éves társulatot A jubileumi ünnepséget egy diszgyűlés keretében fogják megtartani.

Nem engedélyezte a minisztérium a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségének újabb elhalasztását.

Értesítjük az érdekelt kisiparosokat, hogy a Cassa Fondului Național al aviației, a keresk. min. 99381-1938 sz. étesítése szerint, nem járul hozzá ahhoz, az engedményhez, mint a pénzügyminiszter adott, hogy a kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési kötelezettsége f. év apr. 1-ig elhalasztassék és így tehát kezdjék meg azonnal a könyvvezetést.

Posturile vacante declarate prin Of. Public de plasare.

Oficiul public de plasare din Cluj, a acut in a doua jumătate a lunii Februarie sforțări enorme pentru lasarea muncitorilor concediați dela diferite fabrici și rămași fără lucru. Direcțiunea biroului sau înregistrat următoarele oferte de lucru: un maestru de origine etnică română pentru fabrica de spirt cu un salar de 2200 lei lunar; doi croitori, unul pentru lucru mare, iar altul pentru lucru mic; un gentar de origine etnică română, doi pantofari pentru atelierul d-lui Remus Pașca din Câmpeni jud. Turda și un tricotaș pentru fabrica de tricotașe „Raschel”.

Trei lucrători de cușite din Aiud: trei tociar, un morar mecanic, 4 funcționari pentru uzinele metalurgice din Hunedoara, un ucenic industrial și un șlefuitor de sticlă.

Uzinele metalurgice din Hunedoara au mai făcut oferte pentru 46 de muncitori români de profesie lăcătuș cu un salar de 12—22 lei pe oră. Tot aceste întreprinderi mai au nevoie de 25 strungari în fier.

O dovadă că ultimul timp șomajul a crescut la Cluj în mod simțitor este faptul că la direcțiunea oficiului public de plasare s'au înregistrat un număr cu mult mai mare de cereri de lucru, decât de oferte.

Comunicările Uniunii Micilor Industriași

„Un'unea Generală a Micilor Industriași filiala Cluj aduce la cunoștința membrilor următoarele: Adunarea generală va avea loc în ziua de 13 Martie ora 9. a. m. în sala fostei Cooperații P Carolina 5 la ordinea zilei fiind darea de seamă, bilanș, gestiune, buget. 2. În continuarea adunării generale se va constitui Secția instalatori din filială. 3. Am intervenit pentru anularea amenzilor Caselor de Asigurări pentru lipirea timbrelor cu întârziere, ceace suntem informați s'a și executat. 4. Am intervenit pentru ca meseria pe finișchig să nu fie divizată. 5. Am cerut centralei noastre să intervină locului în drept pentru ca meseriașii prin noua constituție să fie încadrați la categoria 2 (Comerț și Industrie) și să ni-se comunice explicațiuni mai detaliate cum se va pune în practică, meseriașii așteptând îmbunătățirea sit așiei lor prin nouă constituție.”

Își va reîncepe activitatea comisia de control al utilizării elementului românesc în întreprinderi

Se anunță din București, ca Comisia, care va purta grijă utilizării elementului românesc în întreprinderi după ce își va reconstitui toate filiale sale provinciale în ziua de 15 Martie cel mai târziu își va reîncepe activitatea. Noul președinte al comisiei Dl. Alexandru Radian a și făcut demersurile necesare în această direcție.

Dl. președinte Alexandru Radian va da noui regulamente de aplicare a legii, cari vor fi trimise tuturor organizațiilor regionale precum și întreprinderilor interesante. Sfera de activitatea a organizațiilor locale și regionale va fi diminuată. Cauzele de mai mare importanță urmeză să fie cercetate de Centrală.

Hirdessen az „Ipari Élet”-ben!

Bun de imprimat.

Miért olyan drága a kiskereskedelemben a bőraru?

Nagyon sok helyről érkezik hozzánk panasz, hogy a bőrarak esése ellenére, a kiskereskedelemben mégis nagyon magas árakat számítanak. Alkalmunk volt meggyőződni több cluji bőrkereskedésben arról, hogy a panaszoknak van alapjuk. De nem kevésbé győződtünk meg arról is hogy ennek nem a kiskereskedők az okai, hanem a nyersbőrfeldolgozó üzemek, amelyek igen magas áron adják tovább a kiskereskedőknek a bőrárakat.

A nyersbőr ára most kilógrammonként Transilvániában 35—40 lei. Ezzel szemben, amikor a kiskeres-

kedő hozzájut a talpbőrhöz; már 180—190 lejt kell fizesen annak ellenére, hogy a kialakult helyzet szerint a talpbőr ára nem lehetne több 120—130 lejnél. Így nagyon természetes, hogy a kiskereskedők nem adhatják olcsóbban a talpot kilógrammonként, mint 200—220 lej, gyengébb minőséget pedig 180-200 lejért.

Megállapíthatjuk, hogy csak abban az esetben lehet szó, hogy az árak ténylegesen leszálljanak, hogyha a kereskedők és kisiparosok erős akcióba kezdenek a kartell újabb manőverének letörésére.

A munkaközvetítő állás-jelentése.

A cluji munkaközvetítő hivatal február második felében nagy erőfeszítéseket tett, hogy a különböző gyárakból elbocsátott munkanélkül maradt munkásokat és szakiparosokat elhelyezze.

A hivatalhoz a következő állás-hirdetések érkeztek: egy román nemzetiségű szeszgyártáshoz értő mester 22 0 lei havi fizetéssel. Két szabó, az egyik nagy dolgokhoz, a másik kicsinyekhez. Egy fűtő: zítő román. Két cipész a Turda megyei Câmpeni községben lévő Pașca Rémy's üzemben. Egy trikószövő a »Raschel« trikóüzemben. három késmunkás az aiudi késgyárban. Három közsörüs, négy műmolnár. Négy tisztviselő a hunedoarai vasüzemekhez. Egy ipari tanuló és üvegcsiszoló.

A hunedoarai vasüzemek még keres 40 román nemzetiségű lakost 12-22 lei óraberért. Ugyanide keresnek még 25 vasesztergályost.

Egyébként Clujon az utóbbi időben a munkanélküliség növekedett, úgy hogy a munkaközvetítő hivatalban sokkal több az álláskereső, mint az állás kínálás.

A Kisipari Szövetség közleményei

»A kisiparos Szövetség Cluji fiókja az alábbiakat hozza a tagok tudomására: 1. A fiók közgyűlése március 13-án reggel 9 órakor lesz a volt Ipartestület helyiségeiben P. Carolina 5 napirenden lévén az évi beszámoló, mérleg zárszámadás költségvetés. 2. A közgyűlést követőleg megalakul a szerelőipari szakosztály fiókjaként. 3. Közbenjártunk, hogy a betegsegélyző büntetéseket semisítsék meg, amelyek a bélyegek késedelmes bergasztásából erednek, amint ugy értesültünk egis történt. 4. Megresést intéztünk, hogy a bádóg ipar ne legyen széttagolva. 5. Központunkat megkerestük, hogy az illetékes helyeken hason oda, hogy a kézműiparosok az új alkotmány által a 2-ik kategóriában legyenek beosztva (Kereskedelem és Ipar) és közöljenek bővebb felvilágosítást a végrehajtás tekintetében mert a kézmű iparosság az új alkotmány révén helyzetének javulását reméli.»

Szigoru körrendelet a vasárnapi munkaszünet betartásának ellenőrzésére

Bucurestiből jelentik: a szent szinodus átiratot küldött a munkaügyi minisztériumnak arról a megállapításáról, hogy nagyon sok helyen az üzemekben és műhelyekben a vasárnapi munkaszünetet nem tartják be. A munkaügyi minisztérium most szigorú körlevelet intézet az összes illetékes helyi hatóságokhoz, felszólítva őket arra, hogy a vasárnapi munkaszünetet elrendelő törvény betartását állandóan ellenőrizzék.

A körrendelet felhívja az illetékes hatóságok figyelmét arra is, hogy visszaélések esetén nem csak a kihágást elkövető lesz megbüntetve, hanem büntetést kapnak azok is, akik a munkaszünet megsértését elűrték.

A munkaügyi minisztérium egyébként a lapok útján is felhívást intézett a közönséghez, hogy ne vásároljon vasárnap és ne bátorítsa a kereskedőket és iparosokat a vasárnapi munkaszünet megsértésére.

Bursa de monede și efecte — Pénz- és értéktőzsde

5 Martie 1938 március 5-én.		Devize Deviza	Tárgy liber Szabad piac
1 lira sterlină — Fontsterling	691.38	1000—1100.—	
1 Dolar — Dollár	137.93	185—190.—	
1 Franc elvețian — Svájci frank	32.02	46—48.—	
1 Franc francez — Francia frank	4.55	6.90—7.10	
1 Reichsmark — Németmárka	39.—	45—47	
1 Pengő	27.50	34—36	
1 Lira ital. — Olasz lira	7.17	7.80—8	
1 Zlot — Zloty	26.29	33—35	
1 Dinar	3.05	3.90—4.10	
1 Leva	1.30	1.60—1.70	
1 Lira otomană — Török lira	83.—	135—145	
1 Schilling — Silling	24.50	33—35	
1 Ck. — Csehkorona	4.84	6.20—6.40	
1 Lira str. aur — Aranyfontsterling	—	1570—1590	

Inzestare mare suta—Belső kölcsön 500 lejnél magasabb címletben 74.50—75.50
Inzestare mică suta Belső kölcsön 100 lejes címletben..... 71.50—72
Bonuri de impozit—adóbon .....—Lei 39—39.50

Bursa de mărfuri Cluj — Cluji terménytőzsde

	Kg.	Materie străină (degen any.)	Prețul la—Árak	
			28-án	3-án
Grâu—Buza	77—78	2—3%	535	Neschimbat — Változatlan
Orz—Rozs	59—60	4—5%	400	
Ovăz—Zab	40	3—4%	510	
Porumb—Kukorica	—	—	330	
Fasole albă—Fehér bab.....	—	3 la sută	580	
Sămânță de trifoi—Lóheremag	—	8 la sută	2000	
Sămânță de lucernă—Lucernamag.....	—	8 la sută	3800	
Făină—Liszt	0	—	1020	
„ „	4	—	940	
„ „	5	—	900	
„ „	Integr.	78 la sută	940	
„ „	„	80 la sută	930	
Mălai—Kukorica liszt.....	I.	—	550	
„ „	II.	—	480	
Tărâță—Dară.....	—	—	310	
Fân—Széna.....	I.	nepresat	170	
„ „	II.	—	150	

Unde să mergem? -- Nova menjünk?

<p>Garajuri Garázsok</p> <p>G. A. G. OLGA BARTHL Strada Duca No. 10.</p> <p>Ateliere Műhelyek</p> <p>LORINC gépjavitó Strada Regele Carol II. No. 50.</p> <p>V. OLTEANU gépjavitó, Strada Ștefan Cel Mare 16.</p> <p>AUGUSTICH vulkánizáló üzem Strada Regele Carol II. 16.</p> <p>BORDI JOZSEF special electromechanic, Strada Masaryk 42</p> <p>ALEX JANKI autógummilerakat, Str. Ady 7.</p>	<p>Hoteluri Szállodák</p> <p>HOTEL »PARK« Calea Regele Ferdinand</p> <p>HOTEL NEW-YORK Piața Unirii</p> <p>PENSIO MODERN Strada Baba Novac</p> <p>HOTEL VICTORIA Strada Zavoral</p> <p>Cofetării Cukrászdák</p> <p>KINDL cofetărie-cukrászda Calea Regele Ferdinand</p> <p>CSEKE cofetărie-cukrászda Piața Unirii</p>	<p>Restaurante Éttermek</p> <p>SZILVESZTER IMRE Restaurant — Vendéglő Cal. M. Foch 15.</p> <p>BAGOLYVÁR Strada Șincai</p> <p>REGAL BAR Calea Reg. Ferdinand</p> <p>Sanatorii Szánatóriumok</p> <p>PARK SZANATORIUM és fürdő, Str. Mănăștur.</p> <p>CHARITE SZANATORIUM Strada Regală</p> <p>LENGYEL SZANATORIUM Str. Gojdu</p>
--	---	--

TIPOGRAFIA
„ORIENT“
CLUJ, STRADA IULIU MANIU 8.

Tip. «Orient» Cluj